

Dnes představujeme novou publikaci, průvodce po zánovní expozici Umělecké řemeslo/Užité umění. Ta byla sestavena **převážně z dávných darů a nákupů** muzea **v původním mobiliáři**, který byl vytvořen pro otevření roku 1913. Mnohokrát proto padlo jméno prvního ředitele Josefa Škorpila, budovatele sbírky, architekta budovy i interiérové výbavy.

I v době, kdy se muzeum poprvé chystalo na své otevření, kdy Plzeň čekala na velké muzeum, neobešlo se to čekání bez emocí. A naši předchůdci to neměli vůbec snadné. Po dokončení stavebních prací na budově muzea roku 1901 trvalo ještě dlouhý čas, než byly místnosti opářeny výzdobou a postupně budova zaplněna vitrínami pro budoucí expozice. Tyto byly slavnostně otevřeny až toho památného roku 1913.

Tento dlouhý proces komentoval a kritizoval v pražském týdeníku Čas v únoru roku 1905 plzeňský advokát František Tropp, kritik a odpůrce Josefa Škorpila. Informoval čtenáře o nedostatečném vzdělání páne Škorpilově, o jeho přemrštěném ředitelském platu, o špatné pracovní morálce a nedodržování pracovní doby. **„Úředních hodin ředitel Škorpil vůbec nemá. Ty nejvýše platí pro jeho podřízené. On sám chodí do muzea kdy se mu zachce a také kdy chce zase odtud.“**

... nejvíce Troppovi ležel v žaludku projekt Škorpilem vyprojektovaných vitrín pro zamýšlené expozice a jejich cena: **„Téměř každá skříň jest jiného druhu, různě skladná a zasklená, ze dřeva ne jednoho, nýbrž z několika druhů, aby prý také barvou účinkovala, se součástkami železnými, šoupátky, závorkami, takže by bývalo nejen dovedného truhláře, ale i kovolitce a zámečníka k pořízení jich zapotřebí. Všechna jiná muzea v Rakousku i jinde mají 5 až 6 ustálených typů.**

Kdyby ředitel Škorpil se chtěl uspokojit s lacinější instalací a nebyl utrácel čas hotovením plánů na vitríny, bylo by muzeum již dávno instalováno!

A co nato ředitel Škorpil? Na článek v pražském týdeníku roku 1905 odpověděli jeho pražští zastánci, profesori Uměleckoprůmyslové školy Celda Klouček a Jan Kotěra. Škorpil se vyjádřil až o rok později, když stať vyšla vlastním Troppovým nákladem spolu s dalšími kritikami plzeňského obecního hospodaření pod názvem: PLZEŇSKÁ SAMOSPRÁVA.

Škorpil reagoval článkem v Plzeňských listech, který adresoval **Veleváženému příznivci svému panu JUDr. Františku Troppovi v Plzni!**

Nejprve se omluvil, že loni byl vážně nemocen a odpovědět nemohl, což činí s opožděním až nyní. Prohlašuje, že se na pisatele kritiky nezlobí, naopak: **„nesouhlasím s těmi, kteří si dělají z Vašich sebraných spisů úsměšky, činíce nejapné poznámky o roztomilém čtyřnohém zvířátku od korýtky odstrčeném, které uraženo jsouc, zuřivě dupe nožkami, krouť malinkatýma očkami, nachmužuje své, jinak hladké a vlídné čílko a při stálém nevrším hrochotu růžovým rypáčkem do země ryje a bláto na všechny strany rozhazuje. Při tom arcit' chudáček, samo sebe nejvíce pobízí a čumáček si odře. .. Někteří nepřátelé vytýkají Vám, že jste měl mluvit dříve a pravém místě, dokud přes 5 let zasedal jste ve sborech samosprávných. Tam prý jste věci, které nyní vytýkáte a potíráte mlčky přec jen schvaloval, ba přímo mocí svého úřadu nařizoval.. Když však jsem přistoupil ke čtení kapitoly o správě muzea, brrr, mráz mne obchází. Srdce zmírání a dech se tají. Žasnu a hlava se mi točí z té spousty nul, připojených k hromadě čísel. Poznávám, jaký že jsem zločinec, který ani na zemi ani na onom světě nemůže dojít odpuštění.“**

postupně komentuje všechny snesené výtky, až se dostává k budově muzea, ceně za projekt a vybavení interiéru:

Kritiku mého projektu stavby musejní i návrhů nábytkových pomímám. Stačí mi úplně klid mého uměleckého i technického vědomí a vědomí poctivě vykonané práce, která když ne panem JUDr. Troppem, tedy jinými na slovo vzatými odborníky, umělci byla náležitě k mé radosti oceněna a příznivě přijata.

V závěru Škorpil doufá, že s panem doktorem zůstanou i nadále dobrými nepřáteli, neboť milejší mi je dobrý nepřítel než špatný přítel!

Dnes už kulturní podniky takové vášně nebudí. Vzdychneme Bohudík? nebo Bohužel?

Připravila: Mgr. Lenka Merglová Pánková (uměleckoprůmyslové oddělení ZČM)